

Sygnatura akt VI Ka 1114/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **31 marca 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Krzysztof Ficek (spr)

Sędziowie SSO Marcin Schoenborn

SSR del. Małgorzata Peteja-Żak

Protokolant Marzena Mocek

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2015 r.

przy udziale Jolanty Mandzj

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

sprawy **R. W.** ur. (...) w Ł.,

syna J. i E.

oskarżonego z art. 301§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 18 września 2014 r. sygnatura akt II K 632/12

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 632 pkt 2 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnia oskarżonego R. W. od popełnienia zarzucanego mu czynu;
2. kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 1114/14

UZASADNIENIE

Od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 18 września 2014 roku sygn. akt II K 632/12 apelację wywiódł obrońca oskarżonego R. W..

Wyrok ten zaskarżył w całości, zarzucając mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść orzeczenia, a polegający na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu, w sytuacji gdy prezesem zarządu firmy (...) spółka z o.o. był R. G. i to właśnie on zarówno formalnie, jak i faktycznie rozporządzał majątkiem firmy, a oskarżony nie wykonywał funkcji przedstawicielskich określonych w art.308 kk;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść orzeczenia, a polegający na przyjęciu, że oskarżony utworzył nową jednostkę gospodarczą pod nazwą (...), w sytuacji gdy 20 listopada 2002 roku oskarżony R. W. złożył jedynie wniosek do KRS o zarejestrowanie nowej nazwy firmy (...) spółki z o.o. w miejsce nazwy (...) spółka z o.o., który to podmiot gospodarczy istniał już uprzednio kilka lat;
- obrazę przepisów postępowania, a to art.7 kpk poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów;
- obrazę przepisów postępowania, a to art.4 kpk i art.5 § 2 kpk przez uwzględnienie jedynie okoliczności na niekorzyść oskarżonego oraz rozstrzyganie niedających się usunąć wątpliwości na jego niekorzyść,

które to uchybienia miały wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia.

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, alternatywnie o uchylenie wyroku i zwrot sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje :

Apelacja obrońcy okazała się zasadna w zakresie żądania zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego R. W., chociaż z całkiem innych powodów niż te wskazane w środku odwoławczym. Ustalenia faktyczne - co należy podkreślić - poczynione przez Sąd Rejonowy, musiały bowiem doprowadzić do wniosku, że swoim zachowaniem oskarżony nie wyczerpał wszystkich znamion ustawowych przypisanego mu przestępstwa z art.301 § 2 kk w zw. z art.308 kk. Nie był też możliwy powrót do pierwotnej kwalifikacji zachowania oskarżonego, czyli art.301 § 1 kk z powodów tak wyraźnie wskazanych w obu uprzednich orzeczeniach składów odwoławczych.

Przed szczegółowym wskazaniem powodów uniewinnienia oskarżonego należy krótko odnieść się do istoty apelacji obrońcy oskarżonego. Argumenty w niej zawarte nie zasługiwały na uwzględnienie. Nie można oprzeć się wrażeniu, że obrońca w ogóle nie zauważył jakiej treści wyrok zapadł w Sądzie Rejonowym w Zabrze w dniu 18 września 2014 roku. Gdyby było inaczej nie powoływałby twierdzeń przeciwko zasadnie odrzuconej przez Sąd I instancji odpowiedzialności oskarżonego z art.301 § 1 kk. Przypomnieć trzeba, że materiał dowodowy wykluczył, by oskarżony utworzył w oparciu o przepisy prawa nową jednostkę gospodarczą i na nią przeniósł składniki swojego majątku. Prawidłowe jest ustalenie, że oskarżony w grudniu 2002 roku zbył na rzecz innego podmiotu, a to spółki z o.o. (...) towar o wartości 73.817,82 z.ł., która to spółka istniała wcześniej, a ściślej od 9 października 2000 roku, ale pod inną nazwą (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ł.. Wskazana spółka od stycznia 2003 roku przyjęła firmę (...). Zatem nie doszło do wyczerpania znamienia ustawowego przewidzianego w art.301 § 1 kk w postaci utworzenia nowej jednostki gospodarczej. Prawidłowo Sąd Rejonowy ustalił również i to, że oskarżony jako właściciel spółki z o.o. (...) z siedzibą w Z. faktycznie zajmował się sprawami majątkowymi tej spółki i faktycznie kierował działalnością tego podmiotu gospodarczego. Wynika to nie tylko z zeznań R. G., ale także księgowej spółki U. P., która dopiero na późniejszym etapie postępowania próbowała umniejszyć odpowiedzialność oskarżonego, zaś w postępowaniu przygotowawczym jednoznacznie wskazała, że rzeczywiście spółką kierował R. W. (k.78-79), czy też relacji T. D., S. B. i D. B.. Obrońca nie zauważył także, że dzięki dopuszczeniu dowodu z opinii biegłej z zakresu rachunkowości M. E. ustalono w oparciu o dostępne dokumenty, że wartość zbytego towaru to 73.817,82 zł. Na marginesie zauważyć trzeba, że biegła z powodów od niej niezależnych nie dysponowała pełną dokumentacją (k.871-872). Gdyby skarżący zapoznał się z treścią wyroku, nie pisałby w apelacji o niewskazaniu konkretnych kilku wierzycieli, na szkodę których oskarżony działał (k.914). Dowolne jest też twierdzenie, że ani ZUS ani Urząd Skarbowy nie są podmiotami korzystającymi z ochrony przewidzianej w art.301 kk. Nie można także podzielić poglądu, że sprawa niniejsza miała wyłącznie charakter cywilny.

Pomimo krytycznego stosunku do twierdzeń zawartych w apelacji obrońcy oskarżonego i tak zaskarżony wyrok nie mógł się ostać. Przed podaniem argumentów przemawiających za uniewinnieniem oskarżonego zwrócić trzeba na ograniczenia przy rozpoznaniu sprawy wynikające z dwukrotnego uchylenia orzeczeń Sądów I instancji. Pierwszym

wyrokiem ewidentnie błędnie przypisano R. W. za aktem oskarżenia popełnienie przestępstwa z art.301 § 1 kk (k.507). Ponieważ jednak wyrok został zaskarżony nie tylko na korzyść oskarżonego, ale również w zakresie kary na niekorzyść oskarżonych R. W. i R. G. przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego (k.530-531), Sąd odwoławczy był uprawniony skorzystać z art.440 kpk i nie dostrzegając możliwości przypisania oskarżonemu przestępstwa z art.301 § 1 kk, z powodów o których była już mowa, uchylić wyrok i sprawę R. W. przekazać do ponownego rozpoznania z jednoznacznym trafnym ukierunkowaniem na szersze badanie odpowiedzialności oskarżonego, ale jedynie w zakresie art.300 § 2 kk (k.571v.). To zalecenie zostało całkowicie zignorowane przez kolejny skład Sądu Rejonowego, który nie tylko nie odniósł się do możliwości zastosowania art.300 § 2 kk, ale ponownie uznał odpowiedzialność R. W. z art.301 § 1 kk (k.754). Tym razem wyrok został zaskarżony wyłącznie na korzyść oskarżonego przez jego obrońcę (k.807). W tej sytuacji, co należy podkreślić, nie było już możliwości powrotu do rozważań na gruncie art.300 § 2 kk. Jednocześnie Sąd odwoławczy, który uchylał drugi wyrok zapadły w sprawie, uznał, że nie będzie naruszeniem zakazu normowanego artykułem 443 kpk zakwalifikowanie czynu oskarżonego jako przestępstwa z art.301 § 2 lub 3 kk. W tym też kierunku poszedł Sąd Rejonowy uznając odpowiedzialność oskarżonego R. W. za przestępstwo z art.301 § 2 kk (§ 3 tego przepisu przewiduje nieumyślną postać doprowadzenia przez dłużnika kilku wierzycieli do swojej upadłości lub niewypłacalności), a tym samym przesądając, iż przy takiej zmianie nie doszło do wyjścia poza granice oskarżenia.

Sąd Rejonowy przeprowadził dokładne postępowanie dowodowe, dopuszczając m.in. dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości M. E., który jest istotny z punktu widzenia znamion ustawowych zawartych w § 2 art.301 kk. Zasadnie uznał opinię biegłej za pełną, jasną i wewnętrznie niesprzeczną, szeroko przytaczając jej treść (k.925). Z taką oceną Sąd Okręgowy się zgadza. Mimo tego nie może zaakceptować rozstrzygnięcia Sądu I instancji, gdyż treść opinii wskazuje jednoznacznie na konieczność uniewinnienia oskarżonego.

Czyn z art.301 § 2 kk (również z § 3 tego przepisu) jest przestępstwem materialnym. Oznacza to, że dla jego dokonania wymagany jest skutek w postaci doprowadzenia do swojej upadłości lub niewypłacalności. Doprowadzenie obejmuje każde zachowanie dłużnika, z którym należy łączyć nadejście jego niewypłacalności lub upadłości. Sąd Rejonowy przyjął, że oskarżony jako dłużnik kilku wierzycieli w grudniu 2002 roku zbywając towar spółki z o.o. (...) z siedzibą w Z. doprowadził do niewypłacalności tego podmiotu. To twierdzenie jest błędne, gdy uwzględnić ustalenia odnośnie niewypłacalności i upadłości spółki kierowanej przez oskarżonego wynikające z opinii biegłej z zakresu rachunkowości. Są one jednoznaczne, w pełni zostały zaakceptowane również przez Sąd meriti, a także Sąd Okręgowy. Zgadając się z definicją niewypłacalności przyjętą za wypowiedziami doktryny przez biegłą, a następnie przez Sąd I instancji (k.882-883, k.924-924v. - „niewypłacalność to stan, w którym majątek dłużnika nie wystarcza na pokrycie długów”), zauważyć trzeba, że w przypadku spółki (...) z siedzibą w Z., faktycznie zarządzanej przez oskarżonego, stan upadłości zaistniał dnia 31 grudnia 1999 roku. W tym samym dniu spółka stała się również niewypłacalna, albowiem jej zobowiązania przekraczały wartość majątku (k.882-883, 885). Dla niniejszej sprawy oznacza to, że w grudniu 2002 roku (granice czasowe aktu oskarżenia), zbywając majątek spółki na rzecz innego podmiotu, oskarżony nie doprowadził do niewypłacalności spółki (...) z siedzibą w Z., gdyż stan niewypłacalności tego podmiotu istniał już trzy lata wcześniej, a mianowicie na dzień 31 grudnia 1999 roku. Nie ma zatem związku polegającego na doprowadzeniu przez oskarżonego do niewypłacalności poprzez zbycie towaru w grudniu 2002 roku. Zachowanie oskarżonego nie wywołało skutku, o którym mowa w art.301 § 2 kk. W konsekwencji nie może on ponieść odpowiedzialności za to przestępstwo. Swoim zachowaniem nie wyczerpał bowiem wszystkich znamion ustawowych przewidzianych we wskazanym przepisie kodeksu karnego. Jak już wyżej zaznaczono, z powodów faktycznych wykluczona jest odpowiedzialność R. W. za przestępstwo z art.301 § 1 kk, zaś z przyczyn prawnych nie jest możliwy powrót do rozważań o odpowiedzialności oskarżonego na gruncie art.300 § 2 kk.

Z tych zatem wszystkich powodów Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok i uniewinnił oskarżonego R. W. od popełnienia zarzucanego mu czynu. Zgodnie z art.632 pkt 2 kpk kosztami procesu w sprawie obciążył Skarb Państwa.